

ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОЩУВАННЯ ТЕЛЯТ НА М'ЯСО В УМОВАХ ГОСПОДАРСТВА VS DAIRY KG НІМЕЧЧИНИ

Я.Б. Муравінець, студент (yanka100071@gmail.com)

Науковий керівник – к.с.-г.н., доцент Стародубець О.О.

Миколаївський національний аграрний університет

Проаналізовано інтенсивність і енергію росту бугаїв голитинської породи та поєднання голитинської та джерсейської порід. Встановлено, що бички голитинської, голитино-джерсейської порід, мають високу інтенсивність і енергію росту (1154-1228г), високу поживність (1291-1347 ккал/кг) і енергетичну цінність (4,55,6 МДж/кг) яловичини і не поступаються по даним найкращих порід м'ясного типу продуктивності вітчизняного скотарства.

Ключові слова: бугаї, інтенсивність росту, енергія росту, поживність яловичини, енергетична цінність яловичини.

Постановка проблеми. Отримання якісної яловичини є актуальним питанням на українських підприємствах також в країнах Європи. Ефективність цієї галузі залежить від багатьох чинників. Одним із визначальних є вирощування телиць. Щоб майбутня корова виросла здоровою і за всіма показниками відповідала стандарту породи, треба забезпечити оптимальні умови для її росту й розвитку від народження до початку першої лактації.

Основними елементами технології м'ясного скотарства, що широко застосовується у господарстві, є:

- безприв'язне утримання худоби з годівлею на кормових майданчиках та відпочинком тварин в окремих загонах;
- вирощування племінного молодняку для поповнення власного стада та реалізації бугаїв і теличок іншим господарствам;
- інтенсивне вирощування та відгодівля для забою на м'ясо надремонтного молодняку після його відлучення;
- застосування раціональної мотиваційно-стимулюючої форми організації та оплати праці.

Аналізуючи останні дослідження практикують різні технології і їх елементи для вирощування ремонтного молодняку. Найпоширеніший на підприємстві холодний метод утримання. Отелення приймають у денниках неопалюваного пологового відділення. Зразу ж після народження в теляти видаляють слиз із рота й носа, обробляють пуповину й дають матері облизати

його. Протягом перших 30–40 хвилин намагаються випоїти йому 2,8–4,0 л молозива. Роблять це вручну, щоб гарантувати споживання, а не вважати, що теля посмоктало вим'я й одержало вказану кількість молозива. Повторно випоюють через 6–8 годин і так роблять упродовж трьох днів.

Для теляти небезпечні вогкість, бруд і протяги, а холод воно витримує задовільно. Тому новонароджений молодняк, як тільки його оближе корова і він обсохне, в будь-яку пору року зразу ж переводять в індивідуальні (пластикові) будиночки, які розміщені поза тваринницькими приміщеннями просто неба. Важливо забезпечити тварин сухою підстилкою, сухим повітрям та вберегти від протягів. Усе це сприяє укріпленню організму, загартуванню та витривалості новонароджених телят. Вони активно рухаються та добре себе почувають в таких умовах. Це сприяє високій енергії росту в подальшій відгодівлі.

У голштинських помісей зростання інтенсивності росту та крупні розміри тулуба тісно корелювали з їхньою молочною продуктивністю. Встановлено, що високорослість є важливим породним фактором, який забезпечує високий надій помісних тварин [3].

Матеріал і методика дослідження. Аналіз ведення скотарства відбувається в умовах господарства VS Dairy KG, селище Зюплінген, Німеччина на основі голштинської та джерсейської порід.

Живу масу піддослідних тварин визначали шляхом індивідуального щомісячного зважування. Абсолютний приріст (D) за окремі вікові періоди і за весь період дослідження вираховували за формулою: $D = W_t - W_0$, абсолютний середньодобовий приріст (D_1) – за формулою: $D_1 = \frac{W_t - W_0}{t_2 - t_1}$, де W_t і W_0 – кінцева і

початкова жива маса, кг; t_1 і t_2 – вік на початку та в кінці періоду, дні. Відносну швидкість росту (K) вираховували за формулою С. Броді. Кратність збільшення живої маси визначали шляхом ділення живої маси в 3-, 6-, 9-, 12-, 15-, 18-, 24-, 36-, 48- та 60-місячному віці на живу масу новонароджених бугайців. Для характеристики лінійного росту, екстер'єру та загального розвитку плідників у 24-, 36-, 48-, 60-місячному віці за допомогою мірної палиці, мірної стрічки та циркуля брали наступні проміри: висота в холці, ширина грудей, глибина грудей, обхват грудей за лопатками, ширина в маклаках (клубах), коса довжина тулуба (палицею), обхват п'ястка. Шляхом співвідношення відповідних промірів вираховували індекси будови тіла тварин (А.І. Чижик, 1979, Й.З. Сірацький та інші, 2001).

Матеріали, отримані в дослідах, піддані математичній обробці методами варіаційної статистики за М.О. Плохінським [5] з використанням комп'ютерної програми Excel.

Результати досліджень. У голштинській, голштино-джерсейської породах генотип голштинів становить 66%, тварини характеризуються компактною будовою тіла мають розвинуту мускулатуру всіх статей тіла. З перших днів життя мають високу інтенсивність росту, яка триває до 18 місячного віку.

Тварини генотипу голштино-джерсейська (34% популяції) успадковують ознаки породи голштинів: високоногі, масивні, довгорослі (ріст триває до 20-21 міс.). Ці особливості екстер'єру наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Проміри статей тіла бугаїв у 18 місячного віці

Показники	Порода	
	Голштинська	Голштино-джерсейська
Висота в холці	134,5 ± 0,51	131,2 ± 0,32**
Висота в крижах	142,9 ± 0,60	139,3 ± 0,29*
Коса довжина тулубу	162,9 ± 0,91	160,5 ± 0,45***
Глибина грудей	73,7 ± 0,42	70,8 ± 0,33***
Ширина грудей	44,0 ± 0,49	41,0 ± 0,20
Ширина в тазостегнових зчленуваннях	53,3 ± 0,37	48,9 ± 0,15***
Ширина в клубках	50,1 ± 0,25	47,2 ± 0,14
Ширина в сідничних буграх	19,5±0,36	18,93±0,2
Напівобхват заду	110,6±0,49	106,6±0,57***
Обхват грудей за лопатками	194,4 ± 1,24	183,9 ± 0,74**
Обхват п'ястку	18,8 ± 0,12	18,1 ± 0,08
Жива маса, кг	570 ± 10,0	495 ± 5,3

Аналіз матеріалів таблиці свідчить про те, що бугаї голштинської породи у порівнянні з ровесниками поєднання голштинської та джерсейської порід характеризуються вірогідно більшим розвитком лінійних промірів: висота в холці ($P>0,99$), висота в крижах ($P>0,95$), коса довжина тулуба ($P>0,999$), а також обхватом грудей за лопатками ($P>0,99$) та шириною в тазостегнових зчленуваннях ($P>0,999$). Тобто бугаї в 18 міс. віці переважають ровесників поєднання голштинської та джерсейської порід за розвитком тих статей екстер'єру, які зумовлюють розміри тварин.

Бугаї голштинської породи перевищують своїх ровесників поєднання голштинської та джерсейської порід за промірами глибини грудей ($P>0,999$) та

напівобхвату заду ($P>0,999$), що свідчить про більш інтенсивний розвиток м'ясних форм.

Це підтверджується індексами будови тіла (табл. 2), які у особин поєднання голштинської та джерсейської порід вищі за значеннями тазогрудного індексу та індексу формату таза, що зумовлюють розвиток м'якості: індекси збитості (3,76%), костистості (5,8%), масивності (0,5%). За індексами, що визначають ріст тварини, переважають генотипи поєднання голштинської та джерсейської порід, в тому числі формату таза (3,3%), тазогрудний (1,8%).

Таблиця 2

Індекси будови тіла бугаїв у 18 місяців, %

Індекс	Порода	
	Голштинська	Голштино-джерсейська
Формату таза	93,9 ± 0,52	96,5 ± 0,11
Грудний	59,7 ± 0,67	57,9 ± 0,14
Тазогрудний	82,6 ± 0,80	83,8 ± 0,32
Збитості	119,5 ± 0,65	114,6 ± 0,28
Костистості	13,9 ± 0,07	13,8 ± 0,05
Масивності	144,6 ± 0,89	140,2 ± 0,45

Наведені матеріали про динаміку росту (табл. 3) свідчать, що у голштинів процеси росту відбуваються інтенсивно до 18 міс. віку.

При дослідженні інтенсивності та енергії росту встановлено, що бугаї генотипу голштинів усі вікові періоди вірогідно перевищують ровесників голштино-джерсейців за живою масою.

Таблиця 3

Динаміка зміни живої маси бугаїв за періодами росту, кг

Вік тварин, місяці	Порода	
	голштинська, n=15	голштино-джерсейська, n=15
новонароджені	36,2±0,98	35,5±1,05
3	102,5±2,71	99,8±3,84
6	204,0±8,64	195,5±7,57
9	257,8±7,31	246,1±7,88
12	331,4±9,14	329,1±6,51
15	405,4±10,45	392,5±8,49
18	480,5±3,86	448,8±12,35

Найбільшими середньодобовими приростами характеризувалися тварини голштинської породи (табл. 4). Так, у період 12-15 місяців цей показник у них був на 90,6 більше, ніж у тварин голштино-джерсейської породи, у період 15-18 місяців – на 181,0г. За весь період вирощування найвищі середньодобові

прирости живої маси у тварин даних груп були відмічені у період з 3- до 6-місячного віку.

Таблиця 4

Динаміка середньодобових приростів бугаїв, г

Віковий період, місяці	Порода	
	голштинська, n=15	голштино-джерсейська, n=15
0-3	729±26,9	706±36,6
3-6	1115±70,2	1051±49,6
6-9	591±71,3	594±60,9
9-12	866±42,7	883±28,7
12-15	813±59,6	722±78,1
15-18	851±128,2	670±69,8

Висновки. Голоштинська та голштино-джерсейська породи являють собою високопродуктивний тип м'ясної худоби, який необхідно широко використовувати при створенні галузі м'ясного скотарства, оскільки за відгодівельними якостями тварини не поступаються кращим породам м'ясної худоби вітчизняної та зарубіжної селекції. Породи характеризуються високою інтенсивністю та енергією росту, високою біологічною, поживною та енергетичною цінністю яловичини.

Список використаної літератури

1. Шкурін Г. Т. Забійні якості великої рогатої худоби (Методики досліджень)/Г. Т. Шкурін, О. І. Тимченко, Ю. В. Вдовиченко. Київ.:Аграрна наука. -2002.-49 с.
2. Плохинский Н. А. Биометрия. Новосибирск. 1961.-364 с.
3. Правила ICAR, стандарти і рекомендації щодо реєстрації м'ясної продуктивності великої рогатої худоби. Реєстрація ICAR. Довідник.К.-2009.- С. 102-110.
4. Мельник Ю. Ф. Формування продуктивності тварин різних порід великої рогатої худоби в онтогенезі (за матеріалами проведеного породовипробування) Автореф. дис. докт. с-г наук. Київ.: Чубинське. – 2010. – 38 с.
5. Преобразование генофонда пород / М.В. Зубец, Ю.М. Карасик, В.П. Буркат и др.; Под ред. М.В. Зубца. – К.: Урожай, 1990. – 352 с.